

مقاله

از «الف» تا «یا» موسوعه الایمان حسین علیہ السلام

○ اکرم موسوی

حضرت ختمی مرتبت در سال آخر حیات مبارکش و به فرمان الهی، برای کامل کردن رسالتش، در حجة الوداع، مولود کعبه، علی بن ابی طالب را وصی و جانشین خود قرار داد. اما پس از رحلت پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم)، مردم مرعوب دسیسه‌ها و توطئه‌های منافقین شدند و از راه حقیقت و دین الهی به انحراف رفتند.

پس از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم، ائمه هدی (علیه السلام) در راه اعتلای کلمه الله سختیهای طاقت فرسا متحمل شدند و در راه اسلام به شهادت رسیدند؛ اما اوج تبلور جانبازی و جانفشانی ائمه اطهار، شهادت سیدالشهدا علیه السلام است. در عصر حضرت، از اسلام جز پوسته‌ای و از احکام الهی جز ظاهری باقی نمانده بود. امام علیه السلام بنا بر تکلیف الهی و برای احیای دین حق به پا خاست و سرانجام در روز عاشورای ۶۱ هجری، تمام ارزشهای الهی و انسانی در سرزمین کربلا تجلی یافت. در همین روز بود که حقیقت دین الهی برای نسلهای بعد روشن و محرز شد و جاذبه محبت سیدالشهدا مرزهای زمان و مکان را دنور دید. اکنون، با آن که قرن‌ها از زمان آن بزرگوار می‌گذرد، هنوز قلبهای شیعیان آکنده از تأثر و اندوه این واقعه عظیم است؛ دلها به یاد او می‌تپد؛ اشکها با نام او از دیدگان جاری می‌شود؛ و محبت او که با فطرت آمیخته است، جدا شدنی نیست. عشق به امام حسین (ع)، عشق به رسول الله (ص) است که فرمود: «حسین منی و انا من حسین» و حب به پیامبر اسلام (ص)، محبت نسبت به خداوند باری تعالی است که می‌فرماید: «قل إن كنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله» [آل عمران آیه ۳۱]؛ «بگو: اگر خدا را دوست دارید، مرا پیروی کنید تا خدا شما را دوست داشته باشد.»

همین محبت است که محبانش را وادار می‌کند تا با عشق و علاقه به شناخت ابعاد وجودی و سیره سیدالشهدا (ع) بپردازند؛ چرا که شناخت دقیق و صحیح، ریشه این محبت را در دل‌های آنان عمیق تر و

مستحکم تر می‌کند. به این منظور، نویسندگان بسیاری در طول تاریخ در این باره دست به قلم برده‌اند و البته گاهی نیز، چهره این واقعه را مخدوش ساخته و واقعیات را تحریف کرده‌اند. از آن‌جا که وزارت آموزش و پرورش در جهت آشنایی دانش‌آموزان این مرز و بوم با سیره نبوی و ائمه اطهار رسالت بزرگی بر عهده دارد، در سال ۱۳۶۴ در دفتر انتشارات کمک آموزشی طرحی مطرح شد تا با گردآوری و کنار هم قرار دادن متون اسلامی که از قرنهای اولیه هجری تا عصر حاضر به جا مانده است، تا حد امکان، مستندات واقعه عاشورا به نحو شایسته‌ای برای محققان، نویسندگان، دانش‌پژوهان، دانش‌آموزان و عموم علاقه‌مندان خاندان عصمت و طهارت فراهم شود. این طرح ابتدا توسط آقایان محسن چینی‌فروشان، سیدمهدی شجاعی و مصطفی رحماندوست پی‌ریزی شد و آقای سیدمهدی شجاعی نظارت بر این کار را به عهده گرفت.

این مجموعه، با هدف فراهم آوردن دایرة المعارفی پیرامون تاریخ زندگانی سیدالشهدا علیه السلام شروع شد تا عموم هنرمندان و محققان در هر زمینه‌ای متناسب با گروههای سنی مخاطبشان، به درستی با زندگانی آن حضرت و اصحاب باوفایش آشنا شوند و با شناخت دقیق در این عرصه قلم بزنند.

منابعی که از همان سالهای آغاز کار گرد آمد، مجموعه کم‌نظیری را پدید آورد و زمینه‌های تحقیق را برای علاقه‌مندان بسیاری هموار کرد؛ زیرا محققان با کنار هم قرار دادن متونی که در زیر هر عنوان گنجانده شده بود، به وضوح به موارد اضافه یا حذف شده و یا تغییراتی که با گذشت زمان در متون ایجاد شده است، پی می‌بردند.

از آن‌جا که اغلب مراجعه کنندگان با متون عربی آشنایی نداشتند، متون درخواستی آن‌ها توسط محققان به فارسی ترجمه می‌شد و در اختیار آنان قرار می‌گرفت. رفته رفته استقبال نویسندگان، محققان و

مراکز و مجامع فرهنگی برای استفاده از این پژوهش فزونی یافت و فکر انتشار آن را قوت بخشید.

این پژوهش بر سه محور استوار است:

محور اول: وقایع‌نگاری دقیق از زمان امامت امام حسین علیه‌السلام تا هلاکت معاویه و حرکت امام حسین علیه‌السلام از مدینه تا مراجعت اهل بیت به مدینه و در انتها عاقبت قاتلان.

محور دوم: گردآوری اطلاعات و مطالب در مورد احوال شخصیتها که شامل اهل بیت و اصحاب سیدالشهدا و زنانی است که با آن حضرت در جریان واقعه عاشورا همراه بودند.

محور سوم: فضائل و مناقب و آنچه پیرامون امام حسین علیه‌السلام، کربلا و عاشورا از ابتدای خلقت آدم تا کنون در منابع و مراجع مختلف آمده است.

هر محور این مجموعه به سر فصلها و هر سر فصل به عناوین کوچک‌تر تقسیم شده است که در زیر هر عنوان، مطالب منابع و مأخذ بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی توسط محققان نسبت به تاریخ فوت مؤلف به ترتیب زمانی از متقدم تا متأخر گنجانده و مطالب هر عنوان در پوشه‌ای مستقل جایگزین شده است.

منابع و مأخذ تشکیل دهنده این پژوهش بیش از ۲۵۰ عنوان است که از قرن اول هجری تا کنون را در بر می‌گیرد.

برای تکمیل منابع و مأخذ این پژوهش، از کتابخانه‌های عمومی مجلس شورای اسلامی (۱ و ۲)، دانشگاه تهران، دانشکده الهیات دانشگاه تهران، آستان قدس رضوی، کتابخانه ملی، مؤسسه جهانی خدمات اسلامی، مرکز مدارک فرهنگی و سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش و پرورش و نیز کتابخانه‌های شخصی آیات عظام و حجج اسلام: مرحوم سید عبدالعزیز طباطبایی، مرحوم محمدرضا جعفری، مرحوم مرعشی نجفی، مرحوم محمدباقر محمودی، احمد محمودی، محمدعلی جاودان و محمدرضا جلالی حسینی استفاده شده است.

تاکنون با استفاده از این تحقیق، کتابهای داستانی زیر منتشر شده است:

از دیار حبیب؛ نوشته سیدمهدی شجاعی؛ انتشارات مدرسه

پدر، عشق و پسر؛ نوشته سیدمهدی شجاعی؛ کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

یک اسب و دو سوار؛ نوشته سیدمهدی شجاعی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

وای تشنگی؛ نوشته سیدمهدی شجاعی؛ چاپ و نشر بنیاد بعثت

تا به آفتاب؛ نوشته ابراهیم حسن بیگی؛ انتشارات مدرسه

دو دست چون دو بال؛ نوشته ابراهیم حسن بیگی، انتشارات مدرسه

عموجان عباس؛ نوشته ابراهیم حسن بیگی، انتشارات مدرسه

تا هزار بار مردن؛ نوشته داوود غفارزادگان، انتشارات مدرسه

شب اما آفتاب؛ نوشته داوود غفارزادگان، انتشارات مدرسه

نخلها و نیزه‌ها؛ نوشته داوود غفارزادگان، انتشارات مدرسه

زیر شمشیر غمش؛ نوشته داوود غفارزادگان؛ انتشارات مدرسه

دو حلقه مروارید؛ نوشته مریم جمشیدی، انتشارات مدرسه

قصر سپید؛ نوشته منصوره دانش‌طلب، نشر ریحان

حضور سبز؛ نوشته مصطفی شکیباخو؛ انتشارات مدرسه

نیلوفرهای مرداب؛ نوشته احمد گلزاری؛ انتشارات مدرسه

همچنین مطالب ادبی و داستان‌های زیر در نشریات به چاپ رسیده است:

مجموعه مقالات ادبی؛ در آداب کربلا؛ نوشته سیدمهدی شجاعی

مجموعه مقالات ادبی؛ جوانان و عاشورا؛ نوشته سیدمهدی شجاعی

بشارت؛ نوشته اکرم موسوی؛ چاپ شده در مجله رشد جوان سال

۷۰-۷۱ شماره ۹

زعیم آمد؛ نوشته اکرم موسوی؛ مجله رشد جوان سال

۷۳-۷۴ شماره ۸

شیرین‌تر از عسل؛ نوشتهٔ اعظم قادرسهی؛ مجله رشد نوجوان سال
۷۳-۷۴ شماره ۸

بر بال فرشتگان؛ نوشتهٔ اعظم قادرسهی؛ مجله رشد جوان سال
۷۳-۷۴ شماره ۸

بی‌پناه؛ نوشتهٔ اعظم قادرسهی؛ مجله رشد نوجوان سال
۷۴-۷۵ شماره ۸

در اواخر سال ۱۳۷۲، یعنی زمانی که این تحقیق به مراحل پایانی نزدیک می‌شد، به واسطهٔ اقبال محققان و مشورت با برخی از علمای محقق اسلامی همچون آقایان: مرحوم آیت‌الله عبدالعزیز طباطبایی، مرحوم آیت‌الله محمدرضا جعفری، آیت‌الله محمدرضا جلالی حسینی، آیت‌الله سیدمحمد بنجوردی و مرحوم آیت‌الله علی دوانی تصمیمی اتخاذ شد مبنی بر این که مطالب جمع‌آوری شده به صورت کتاب در اختیار عموم علاقه‌مندان قرار گیرد. پس از مشورت‌های فراوان، روال کار بر این مبنا قرار گرفت که ابتدا تمام فیش‌های جمع‌آوری شده برحسب زمان فوت مؤلف به ترتیب زمانی در ردیف هم قرار گیرند و برای پرهیز از تکرار بیش از حد، کتاب‌های متأخری که از کتاب‌های متقدم و یا مانند آن نقل کرده‌اند، به کتاب‌های متقدم ارجاع داده شوند و در لابه‌لای متن، هر جا که میان دو متن تفاوتی وجود دارد، به صورت پاورقی نسبت به متن متقدم مشخص شود. در انتهای فیش نیز ابتدا مشخصات متن اصلی و سپس مشخصات کتاب‌هایی که از متن اصلی و یا مانند آن ذکر کرده‌اند، نوشته شود.

این پژوهش در ۲۴ جلد منتشر شده است و «موسوعة الإمام الحسین علیه‌السلام» نامگذاری شده است؛ زیرا دربردارندهٔ مطالب مبسوط از سیدالشهدا علیه‌السلام و شهدای کربلا است.

تمام مطالب در حروفچینی نمونهٔ اول، یکبار تصحیح و مجدداً توسط محققان و علمای بزرگوار مرحوم آیت‌الله محمدرضا جعفری و استاد محمدرضا جلالی حسینی بازبینی شده است.

در این موسوعه، برای استفادهٔ خوانندگان فارسی‌زبان، متونی که به فارسی ترجمه شده و نیز کتاب‌هایی که به زبان فارسی منتشر شده‌اند و مطالب ارزشمندی در مورد سیدالشهدا علیه‌السلام دارند، گنجانده شده است؛ البته برای این که متون فارسی و عربی به سهولت قابل استفاده باشند، متون فارسی در پاورقی آمده است.

در این پژوهش، خانم اکرم موسوی تحقیق پیرامون تاریخ عاشورا، خانم اعظم قادرسهی تحقیق پیرامون شرح احوال اهل بیت و اصحاب سیدالشهدا(ع) و زنانی که در این واقعه همراه آن حضرت بوده‌اند و خانم اعظم فخر تحقیق پیرامون سیرهٔ سیدالشهدا علیه‌السلام را انجام داده‌اند.

الفهارس

فهرست اجمالی ۲۴ جلد موسوعة الإمام الحسين (عليه السلام)

أجزاء الباب الأوّل (الإمام الحسين (عليه السلام) و حديث
عاشوراء)

الجزء الأوّل:

۱. التمهيد لخلافة يزيد

۲. إباء الإمام (عليه السلام) من البيعة ليزيد و ما أعقب ذلك

۳. مسلم بن عقيل (عليه السلام) من مخرجه إلى مقتله

الجزء الثاني:

۱. الحسين (عليه السلام) يعزم على الخروج إلى العراق و من
اجتمعوا به

۲. الخروج من مكة إلى النزول بكربلاء

۳. الحسين (عليه السلام) من نزول كربلاء إلى أحداث تاسوعاء

الجزء الثالث:

۱. عاشوراء (ليلته)

۲. عاشوراء (نهاره)، إلى استشهاد أصحاب الإمام (عليه السلام)

الجزء الرابع: عاشوراء (نهاره)، من استشهاد أهل البيت

(عليه السلام) إلى مصرع الإمام الحسين (عليه السلام) و أثر شهادته

الجزء الخامس: عاشوراء (نهاره)، السلب، الرضّ...

۱. أحداث ما بعد الشهادة

۲. نبأ مقتله (عليه السلام) كيف بلغ و كيف تلقاه من بلغه

۳. الكوفة، إلها و فيها، إلى إحظار ابن زياد أسارى أهل

البيت (عليه السلام)

الجزء السادس: الكوفة

۱. من الكوفة إلى الشام

۲. الشام و مصاة بها

الجزء السابع: الشام، من ندامة يزيد و ملاظفته

۱. من الشام إلى كربلاء و إلى المدينة المنورة

۲. في المدينة المنورة

۳. دخول أهل البيت (عليه السلام) المدينة

۴. مصير القتلة و الراضين

۵. أحداث عصر يزيد و موقفه منها

۶. من رثاهم في عصرهم و ما يقارب عصرهم

الجزء الثامن: تاريخ ما بعد الشهادة إلى قيام التّوابين و خروج

المختار

مسؤولة البحث: أكرم موسى

أجزاء الباب الثاني (جمع الأخبار و المعلومات حول الشخصيات)

الجزء التاسع: أبناء الإمام أمير المؤمنين عليّ بن أبي طالب

(عليه السلام)

الجزء العاشر: بنات الإمام أمير المؤمنين عليّ بن أبي طالب

(عليه السلام)

الجزء الحادي عشر: بنات الإمام أمير المؤمنين عليّ بن أبي

طالب (عليه السلام)

الجزء الثاني عشر: أولاد الإمام الحسن المجتبي و أولاد الإمام

الحسين سيّد الشهداء (عليهما السلام)

الجزء الثالث عشر: أولاد الإمام الحسين سيّد الشهداء (عليه السلام)

الجزء الرابع عشر: أولاد جعفر بن أبي طالب و ابنه عبدالله و

عقيل بن أبي طالب و ابنه مسلم (عليهم السلام)

الجزء الخامس عشر: أصحاب الإمام الحسين سيّد الشهداء (عليه السلام)

الجزء السادس: أصحاب الإمام الحسين سيّد الشهداء (عليه السلام)
الجزء السابع عشر: أصحاب الإمام الحسين سيّد الشهداء (عليه السلام) من الرجال والنساء الذين هم يرتبطون بهذه الأحداث
مسؤولة البحث: أعظم قادر سهي

أجزاء الباب الثالث (الحسين (عليه السلام) و خصاآة صه)
الجزء الثامن عشر:

١. ميآاته (عليه السلام) الفرديآة

٢. إمامة الحسين (عليه السلام)

الجزء التاسع عشر:

١. إمامة الحسين (عليه السلام) (الآتمآة)

٢. الإمام (عليه السلام) في تأويل القرآن

الجزء العشرون:

١. الإمام (عليه السلام) في تأويل القرآن (الآتمآة)

٢. الإمام (عليه السلام) في أقوال و أفعال آده (صلى الله عليه و آله و سلم)

الجزء الحادى و العشرون:

١. الإمام (عليه السلام) في أقوال و أفعال آده (صلى الله عليه و

آله و سلم) (الآتمآة)

٢. مناقبه (عليه السلام)

٣. معجزاته (عليه السلام)

الجزء الثاني و العشرون: سيرته (عليه السلام)

الجزء الثالث و العشرون:

١. كلامه (عليه السلام)

٢. الحسين (عليه السلام) و المهدي المنتظر (عجل الله تعالى فرجه)

٣. أخبار شهادته (عليه السلام)

الجزء الرابع و العشرون:

١. فلسفة شهادته (عليه السلام)

٢. رفع الشبهة حول شهادته (عليه السلام)

٣. الإمام و أصحابه (عليه السلام)

٤. الحسين (عليه السلام) و قاتليه

٥. البكاء و التباآة

٦. تربة الحسين (عليه السلام)

٧. زيارته (عليه السلام)

مسؤولة البحث: أعظم فخر

فهرست برخی منابع و مأخذ

نویسنده	کتاب	مترجم	متوفی (ه.ق.)
سليم بن قيس	اسرار آل محمد	الف ب الف	٩٠
أبو مخنف	مقتل الحسين		
الزّيسان	تسمية من قتل		قرن ٢
لكلبي	١. جمهرة أنساب العرب		٢٠٤
	٢. مثالب العرب		
ابن أبي داود الطيالسي	المسند		٢٠٤
نصرين مزاحم	وقعة الصّفين		٢١٢
ابوعبيد	كتاب النسب		٢٢٤
ابن سعد	١. الطبقات الكبير		٢٣٠
	٢. ترجمة الإمام الحسن (عليه السلام)		
	٣. ترجمة الإمام الحسين (عليه السلام)		
المصعب الزّيري	نسب قريش		٢٣٦
ابن حنبل	١. فضائل الصّحابة		٢٤١
	٢. المسند		
ابن خياط	١. الطبقات		٢٤٢
	٢. التاريخ		
محمد بن حبيب	المحرّر		٢٤٥
الحميري	قرب الأسناد		قرن ٣
الجاحظ	البيان و التبيين		٢٥٥
الدارمي	السنن		٢٥٥
البخاري	١. الصحيح		٢٥٦
	٢. التاريخ الكبير		
التفسير المنسوب إلى الإمام أبي محمد الحسن بن عليّ العسكري عليه السلام			٢٦٠
فضل بن شاذان	مختصر إثبات الرّجعه		٢٦٠
مسلم	الصّحيح		٢٦١
العجلي	تاريخ النقات		٢٦١
ابن شبّه	تاريخ مدينة المنورة		٢٦٢
فرات بن ابراهيم	التفسير		قرن ٣
محمد بن سليمان	مناقب الإمام أمير المؤمنين عليه السلام		قرن ٣
البرقي	المحاسن		٢٧٤ يا ٢٨٠
ابن ماجه	السنن		٢٧٥
أبو داود السجستاني	السنن		٢٧٥
ابن قتيبة	١. الإمامة و السّياسة		٢٧٦
	٢. عيون الأخبار		

٢٧٧	٣. المعارف	العبيدلي
٢٧٩	أخبار الرّينيات	البلادري
	١. جمل من أنساب الأشراف	
	٢. أنساب الأشراف	
	٣. فتوح البلدان	
٢٧٩	السنن	الترمذي
٢٨٠	بلاغات النساء	ابن طيفور
٢٨١	التفسير	ابوزرعة الدمشقي
٢٨١	مقتل أمير المؤمنين (ع)	ابن أبي الدنيا
٢٨١	الأخبار الطوال	الذّينوري
	ترجمه اخبار الطوال	
٢٨٣	الغارات	ابن هلال الثقفي الكوفي
٢٨٥	الكامل	الميرد
٢٨٦	النفسي	الحبري
٢٩٠	بصائر الدرجات	الصّفّار
٢٩٢	التاريخ	اليقوي
	ترجمه تاريخ يعقوبی آيتی	
قرن ٤	التفسير	العياشي
قرن ٤	الأنوار و محاسن الأشعار	الشمشاطي
قرن ٤	الأشعنيات	ابن الأشعث الكوفي
٣٠٣	١. خصائص أمير المؤمنين (ع)	التّسائي
	٢. السنن	
٣٠٧	مسند أبي يعلى الموصلي	أحمد بن عليّ التميمي
٣١٠	١. التاريخ	الطّبري
	٢. التفسير	
	ترجمه تاريخ طبري	
	الذّريّة الطّاهرة	الدّولابي
٣١٤	الفتوح	ابن أعمش
قرن ٤	التفسير	عليّ بن إبراهيم القمي
٣٢٥	تاريخ الأئمة من مجموعة نفيسة	ابن أبي التّليج
٣٢٨	العقد الفريد	ابن عبد ربه
٣٢٩	١. الأصول من الكافي	الكليني
	٢. الفروع من الكافي	
	٣. الروضة من الكافي	
	ترجمه اصول كافي	
٣٢٩	الإمامة و التبصرة	ابن بابويه القمي
٣٤٦	١. مروج الذهب	المسعودي

٤٠٥	المستدرک	الحاکم النیشابوری	٢. التنبیه و الإشراف		
٤١٣	١. الأمالی	لمفید	٣. إثبات الوصیة		
	٢. الاختصاص		ترجمه التنبیه و الاشراف	پاینده	
	٣. مسار الشیعه من مجموعه نفیسة		ترجمه اثبات الوصیة	نجفی	
	٤. الإرشاد		١. الثقات (السیرة النبویة)	٣٥٤	ابن حنّان
	٥. المقنعة		٢. کتاب مشاهیر علماء الأمصار		
	ترجمه ارشاد		١. الأغانی	٣٥٦	أبو الفرج
رسولی محلاتی	شواهد التنزیل	الحسکانی	٢. مقاتل الطالبيين		
قرن ٥	نزهة الناظر	الحلوانی	ترجمه مقاتل الطالبيين	رسولی محلاتی	
قرن ٥	تجارب الأمم	أبو علی مسکویه	الأمالی	٣٥٦	أبو علی القالی
٤٢١	الأمالی	أبو طالب الزیدی	کتاب الغیبة	٣٦٠	التعمانی
٤٢٤	التفسیر	التلعبی	١. المعجم الكبير	٣٦٠	الطبرانی
٤٢٨	دلائل النبوة	أبو نعیم الإصفهانی	٢. مقتل الحسين عليه السلام		
٤٣٠	الأمالی	الشریف المرتضى	٣. المعجم الأوسط		
٤٣٦	الآثار الباقية	أوربحان البيرونی	٤. المعجم الصغير		
٤٤٠	فضل زيارة الحسين(ع)	أبو عبدالله الشجری	٥. مسند الشاميين		
٤٤٥	کنز الفوائد	الکراجکی	١. شرح الأخبار	٣٦٣	الفاضی التعمان
٤٤٩	تهذيب الأنساب	العبيدلی	٢. دعائم الإسلام		
٤٤٩	١. السنن الكبرى	لبیهي	کامل الزيارات	٣٦٧	ابن قولويه
٤٥٨	٢. دلائل النبوة	الطوسی	کفاية الأثر	قرن ٤	الخزاز
٤٦٠	١. الأمالی		تحف العقول	قرن ٤	ابن شعبة الحرّانی
	٢. الاستبصار		ترجمه تحف العقول	جنتی عطالی	
	٣. تهذيب الأحكام		١. معاني الأخبار	٣٨١	الصدوق
	٤. کتاب الغیبة		٢. ثواب الأعمال		
	٥. الفهرست		٣. من لا يحضره الفقيه		
	٦. الرجال		٤. کمال الدین و تمام النعمة		
	٧. اختيار معرفة الرجال (رجال الکشي)		٥. الخصال		
	٨. مصباح المنهجد		٦. الأمالی		
٤٦٣	الاستيعاب	ابن عبدالبر	٧. عيون أخبار الرضا(ع)		
٤٦٤	تاريخ بغداد	الخطيب البغدادي	٨. علل الشرايع		
قرن ٥	المجدی فی أنساب الطالبین	أبو الحسن النسابة	٩. کتاب المواعظ		
٤٧٩	الأمالی الخمیسیة	الشجری	ترجمه امالی	کمره ای	
٤٨٣	مناقب أمير المؤمنین (ع)	ابن المغازلی	ترجمه مواعظ	عطاردی	
٥٠٢	بشارة المصطفى	الطبری	ترجمه عيون أخبار الرضا(ع)	اصفهانى	
٥٠٨	روضه الواعظین	الفتّال	١. دلائل الإمامة	قرن ٤	الطبری
٥٤٨	١. إعلام الوری	الطبرسی	٢. نوادر المعجزات		
	٢. تاج المواليد		سر التسلسلة	قرن ٤	أبونصر
قرن ٦	الأربعون حديثاً	ابن بابويه الرازی	مقتضب الأثر فی ائمة الاثنی عشر	٤٠١	ابن عباس

۶۵۸	کفاية الطالب	لكنجى	قرن ۶	مكارم الأخلاق	أبو نصر الطبرسى
۶۶۰	۱. بغية الطالب ۲. حسين بن على مأخوذ من بغية الطالب	ابن العديم	قرن ۶	الثاقب فى المناقب	ابن حمزه
۶۶۴	تاريخ منصورى	الحموى	۵۶۷	تاريخ مواليد الأئمة من مجموعة نفيسة	ابن الخشاب
۶۶۷	۱. المهوف فى قتلى الطفوف ۲. الطرائف ۳. الإقبال	ابن طاووس	۵۶۸	۱. مقتل الحسين (ع) ۲. المناقب	الخوارزمى
	ترجمة لهوف		۵۷۱	۱. تاريخ مدينة دمشق ۲. ترجمة امير المؤمنين عليه السلام، ط المحمودى ۳. ترجمة الإمام الحسن عليه السلام، ط المحمودى ۴. ترجمة الإمام الحسين عليه السلام، ط المحمودى	ابن عساکر
۶۸۱	وفيات الأعيان	ابن خلّكان		۵. ترجمة الإمام زين العابدين و الإمام محمد باقر عليهما السلام، ط المحمودى	
۶۸۳	كشف الغمة	الإربلى		۶. تراجم النساء	
۶۹۴	ذخاير العقبى	محبّ الدّين الطّبرى		۷. تهذيب ابن بدران	
قرن ۷	مشكاة الأنوار	على الطّبرسى		۸. مختصر ابن منظور	
قرن ۷	جامع الأخبار	السبزوارى		تفسير ابوالفتوح	ابوالفتوح رازى
۷۰۹	كتاب الفخرى	ابن طقطقى	قرن ۶	۱. الدّعاوات ۲. الخراةج و الجراةج	الزاوندى
۷۲۶	ترجمه تاريخ فخرى	العلامة الحلّى	۵۷۳	الإنباء	العمرانى
	۱. خلاصة الأقوال ۲. الرّجال ۳. المستجاد من كتاب الإرشاد من مجموعة نفيسة		۵۸۰	المناقب	ابن شهر آشوب
۷۲۶	نقدالمحصّل	نصير الدّين الطّوسى	۵۸۸	الاحتجاج	أبو منصور الطّبرسى
۷۳۰	فرائد السّمطين	الحمونى	۵۸۸	۱. صفة الصّفة ۲. المنتظم	ابن الجوزى
۷۳۰	نهاية الإرب	التويرى	۵۹۷	۳. الرّد على المتعصّب العنيد	
۷۴۲	تهذيب الكمال	المزى		كتاب السرائر	الحلّى
۷۴۵	جوهر التقى	الماردينى	۵۹۸	العمدة	ابن البطريق
۷۴۸	۱. سير أعلام النبلاء ۲. تاريخ الإسلام ۳. العبر	الذهبى	۶۰۰	۱. أسد الغابة ۲. الكامل فى التاريخ	ابن الأثير
۷۶۸	مرآة الجنان	البافعى	۶۰۶	ترجمه كامل	
قرن ۸	مختصر بصائر الدّرجات	حسن بن سليمان	خليلى	المروزى الأزورقانىّ	
قرن ۸	تجارب السلف	هندوشاه	۶۱۴	الفخرى فى أنساب الطّالبيين	ابن قدامة
قرن ۸	السّرائر	ابن إدريس	۶۲۰	التبیین فى أنساب القرشيين	ابن زهرة الحلبيّ
قرن ۸	الرّجال	ابن داوود	۶۳۹	الأربعون حديثاً	ابن نما
قرن ۸	العدد القويّة	رضى الدّين بن المطّهر	۶۴۵	۱. مثير الأخران ۲. ذوب النّضار	
۷۷۱	إرشاد القلوب	لدبلمى	۶۴۵	الجوهرة	البرى
۷۷۴	البداية و التّهاية	ابن كثير	۶۵۲	مطالب السّؤول	ابن طلحة
۷۸۶	الأربعون حديثاً	الجزينى	۶۵۲	الحدائق الوردية	لمحلّى
۸۰۷	مجمع الرّوائد	لهيثمى	۶۵۴	تذكرة الخواصّ	سبط ابن الجوزى
۸۰۸	حياة الحيوان	الدميرى	۶۵۶	شرح نهج البلاغه	ابن أبى الحديد
۸۰۸	تاريخ ابن خلدون (العبر)	ابن خلدون	۶۵۷	كامل بهائى	عماد الدّين طبرى

١٢٩٤	بنايع المودة	القندوزي	آيتي	ترجمه تاريخ ابن خلدون	ابن أبي جمهور
١٢٩٧	ناسخ التواريخ	سيهر	قرن ٩	عوالي اللآلي	بنكتي
١٣٠٨	نور الأيصار	لشبنجي	قرن ٩	تاريخ بناكتي	ابن عنبة
١٣٤٥	ذخيرة الدارين	الحاذري	٨٢٨	عمدة الطالب	ابن حجر
١٣٥١	تقيق المقال	المماقاني	٨٥٢	١. الإصابة	
قرن ١٤	كبريت أحمر	بيرجندی		٢. تهذيب التهذيب	
١٣٥٩	١. منتهى الآمال	لقمي		٣. تقريب التهذيب	
	٢. نفس المهموم			٤. لسان الميزان	
كمره ای	ترجمه نفس المهموم		٨٥٥	الفصول المهمة	ابن الصبّاغ
قرن ١٤	أبصار العين	السماوي	٨٧١	جواهر المطالب	الباغوني
قرن ١٤	معالي السبطين	المازندراني	٨٧٧	الضراط المستقيم	العلامة البياضی
١٣٦١	الامام الحسين عليه السلام و أصحابه	القزويني	٩١١	١. تاريخ الخلفاء	السبوطي
١٣٧١	١. لواعج الأشجان	الأمين		٢. الدر المنثور	
	٢. أعيان الشيعة		قرن ١٠	حبيب السير	خو اندامير
	اداره كل تبليغات و انتشارات		٩٦٠	تاريخ الخميس	الديار بكري
قرن ١٤	الحسين عليه السلام في طريقه إلى الشهادة	الهاشمي	٩٧٤	الصواعق المحرقة	ابن حجر الهيتمي
١٣٧٣	ريحانة الأدب	مدرسي	جهرمي	ترجمه صواعق المحرقة	
١٣٩١	١. مقتل الحسين عليه السلام	المقرم	٩٧٥	كنز العمال	علاء الدين الهندي
	٢. العياش		١٠٣١	توضيح المقاصد من مجموعة نفيسة	بهاء الدين العاملي
	ترجمه العياش		١٠٨٥	المنتخب	الطريحي
پاک پرو	ترجمه علي بن الحسين و مسلم بن عقيل و سكينه بنت حسين (مقرم)		١٠٨٨	الرجعة	الإستزآبادي
طارمی	مقتل الحسين عليه السلام	بحر العلوم	١١٠٤	١. وسائل الشيعة	الحز العاملي
١٣٩٣	رياض القدس	واعظ قزويني		٢. إثبات الهداة	
	أعلام النساء	كحاله	١١٠٧	١. مدينة المعاجز	السيد هاشم البحراني
١٤٠٨	زينب وليدة النبوة و الإمامة	م. صادق		٢. البرهان	
	فضائل الخمسة	الفيروزآبادي	١١١٠	١. البحار	لمجلسي
	حول البكاء	محمد علي دانشيار		٢. جلاء العيون	
	نقد الرجال	التفرشي	١١١٢	الأنوار النعمانية	الجزايري
	أنصار الحسين (محمد مهدي شمس الدين) هاشم زاده		١١١٢	نور الثقلين	الحوزي
	رياحين الشريعة	المحلاني	قرن ١٢	التنمية	تاج الدين العاملي
	أبطال الهاشميين	الدخيل	قرن ١٢	العوالم	البحراني
	زينب الكبرى	جعفر النقدي	١١٣٦	تظلم الزهراء	سيد رضی القزويني
	مستدرک وسائل الشعية	حسيني التوري	قرن ١٢	جئات الخلود	محمد رضا امامي مدرسي
	١. بطل العلقمي	لمظفر	١٢٠٦	إسعاف الراغبين	الصبان
	٢. سفير الحسين		١٢١٦	منتهى المقال	أبو علي الحائري
	١. العبرات	المحمودي	١٢٧٠	روح المعاني	الآ لوسي
	٢. زفرات الثقلين		١٢٨٥	الدمعة الساكنة	لبيهباني
	التحفة	مجد الدين	١٢٨٦	أسرار الشهادة	الدرندي